

УДК 378.14

Дишко Олеся Леонідівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму
ПВНЗ «Академія рекреаційних технологій і права», м. Луцьк, Україна
olesya.dyshko16@gmail.com

Зубехіна Тетяна Василівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму
ПВНЗ «Академія рекреаційних технологій і права», м. Луцьк, Україна
tatius88@gmail.com

Павлишина Наталія Борисівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи
ПВНЗ «Академія рекреаційних технологій і права», м. Луцьк, Україна
pavlyshyna@ukr.net

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ БАКАЛАВРІВ (НА ПРИКЛАДІ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ «ТУРИЗМ» ТА «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»)

Анотація. У статті проаналізовано стан упровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в організації електронного навчання бакалаврів (на досвіді спеціальностей «Туризм» та «Соціальна робота») у вищих навчальних закладах. Обґрунтовано актуальність застосування технологій електронного навчання та відповідних інформаційно-комунікаційних технологій. Схарактеризовано переваги та недоліки популярної платформи електронного навчання Moodle. Наведено результати дослідження щодо активності використання ІКТ, платформ електронного навчання, вибору засобів інформаційно-комунікаційних технологій на основі анкетування викладачів українських вищих навчальних закладів, що забезпечують викладання навчальних дисциплін на спеціальностях «Туризм» та «Соціальна робота». Виявлено, які засоби ІКТ та електронного навчання викладачі вважають найефективнішими. З'ясовано, яким платформам електронного навчання віддають перевагу викладачі.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології; електронне навчання; платформи електронного навчання; система Moodle.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Одним із стратегічних завдань сучасної вищої освіти є підготовка професійних кадрів, спроможних розвивати новітні інформаційно-комунікаційні технології й ефективно застосовувати їх у професійній діяльності. У сучасних умовах, коли більшість українських студентів поєднують навчання із роботою, зокрема за кордоном, а також навчання у кількох вищих навчальних закладах, особливої актуальності набуває електронне навчання (e-learning). У зв'язку з цим, для вдосконалення підготовки фахівців, спроможних співіснувати в інформаційному суспільстві, потрібні певна оптимізація й актуалізація впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес вищих навчальних закладів. Однак, у вищих навчальних закладах не приділяють достатню увагу проблемі використання інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці студентів до професійної діяльності.

Узгоджене поєднання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі електронного навчання, урахування доцільності його використання – одне з основних завдань сучасного педагога. Організація електронного навчання має за мету створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент заохочується до професійного

розвитку і саморозвитку засобами ІКТ. Отже, актуальною є проблема вибору інформаційно-комунікаційних технологій в організації процесу електронного навчання студентів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у професійну підготовку фахівців висвітлені у працях таких вчених, як В. Биков [4], В. Вишнівський [9], І. Захарова [1], О. Спірін [3], І. Ставицька [5], Н. Фоміних [2] та ін.

Незважаючи на посилену увагу науковців до проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій в професійній підготовці фахівців, залишається низка важливих для теорії й практики професійної освіти питань.

Мета статті. Таким чином, метою статті є обґрунтування вибору актуальних інформаційно-комунікаційних технологій в електронному навчанні фахівців та аналіз стану впровадження ІКТ у процес професійної підготовки бакалаврів (на досвіді спеціальностей «Туризм» та «Соціальна робота») у вищих навчальних закладах України.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сьогодні інформаційно-комунікаційні технології впроваджуються в усі сфери людської діяльності, позаяк розвиток інформаційного суспільства неможливий без використання інформаційно-комунікаційних технологій, передусім у галузі освіти і науки.

Сучасний етап інформатизації освіти пов'язаний із широким впровадженням у систему навчання методів і засобів ІКТ, створенням на цій основі комп'ютерно орієнтованого інформаційно-комунікаційного середовища, з наповненням цього середовища електронними науковими, освітніми й управлінськими інформаційними ресурсами, з наданням можливостей суб'єктам освітнього процесу доступу до ресурсів середовища, використовувати його засоби і сервіси під час розв'язування різних завдань.

Передусім розглянемо поняття інформаційно-комунікаційних технологій. І. Захарова [1] розуміє під ІКТ «конкретний спосіб роботи з інформацією: це і сукупність знань про способи та засоби роботи з інформаційними ресурсами, і спосіб та засоби збору, обробки та передавання інформації для набуття нових відомостей про об'єкт, що вивчається».

ІКТ можна визначити як сукупність різноманітних технологічних інструментів і ресурсів, які використовуються для забезпечення процесу комунікації та створення, поширення, збереження та управління інформацією. Під цими технологіями мають на увазі комп'ютери, мережа Інтернет, радіо- та телепередачі, а також телефонний зв'язок [2].

Під інформаційно-комунікаційними технологіями розуміють також технології розробки інформаційних систем і побудови комунікаційних мереж, що, передбачає психолого-педагогічний супровід процесів проектування, розроблення, впровадження та підтримки, а також технології використання таких систем і мереж для формалізації і розв'язування задач у будь-яких предметних галузях [3].

Нині поняття ІКТ часто застосовується з орієнтацією на певну предметну галузь: ІКТ в науці; ІКТ в управлінні, ІКТ навчання тощо. Поряд із цим проводяться педагогічні дослідження щодо електронних освітніх ресурсів, які за напрямками використання поділяють на електронні ресурси навчального призначення, електронні ресурси для підтримки наукових досліджень, електронні ресурси управлінського призначення [4, 3].

Як зазначають фахівці [4], створення за рахунок і на основі впровадження ІКТ нових і додаткових умов підвищення якості освіти досягається шляхом:

- розробки і широкого впровадження в практику освіти нових особистісно орієнтованих технологій навчання й учіння;
- диференціації і демократизації навчально-виховного процесу для найповнішого розвитку схильностей і здібностей людини, задоволення її запитів і потреб, розкриття її творчого потенціалу;
- організації ефективної колективної навчальної діяльності, у тому числі екстериторіальної і спільної міжнародної (освіта без кордонів);
- розширення простору і підвищення ефективності вільного доступу до інформаційних (у тому числі міжнародних) освітніх ресурсів, баз даних і знань, розвиток засобів формування, зберігання, пошуку і представлення інформаційних освітніх матеріалів, створення автоматизованих бібліотечних систем;
- створення нового покоління комп'ютерно орієнтованих засобів навчання, у тому числі, комп'ютерних програмних засобів навчального призначення;
- розвитку засобів оцінювання результатів навчальних досягнень учнів, впливу педагогічних інновацій на результати навчальної діяльності, засобів управління навчанням.

Реалізація процесу впровадження інформаційних технологій у навчальний процес сприяє реалізації таких цілей:

- поліпшення якості навчання, завдяки можливості обробки великого обсягу інформації;
- підвищення ефективності навчального процесу на основі його індивідуалізації та інтенсифікації;
- удосконалення методології відбору змісту, методів та форм навчання, виховання;
- активізація процесу засвоєння інформації;
- формування самостійності у навчанні та обробці інформації;
- реалізація особистісного підходу в навчанні;
- підготовка учасників освітнього процесу до життєдіяльності в умовах інформаційного суспільства;
- підвищення рівня професійної компетентності та конкурентоспроможності на ринку праці майбутніх фахівців.

На думку В. Бикова [4,141], інформаційно-комунікаційні технології, які потрібні для системи освіти включають: технічні засоби (комп'ютери, комп'ютерні комплекси, мультимедійні проектори, сенсорні дошки тощо); програмні засоби (системні, загального призначення, прикладне програмне забезпечення, у тому числі навчального призначення); засоби до під'єднання до Інтернет та забезпечення можливості повноцінної роботи в ньому (сервери, лінії зв'язку, модеми, програми пошуку різноманітних даних в Інтернет тощо); спеціально створене для системи освіти інформаційне наповнення (контент) в Інтернет; методичне забезпечення стосовно використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій в освіті.

Важливість і необхідність впровадження ІКТ у навчання переконливо обґрунтовують міжнародні експерти і вчені. ІКТ торкаються усіх сфер діяльності людини, але, мабуть, найбільш сильний позитивний вплив вони мають на освіту, оскільки відкривають можливості впровадження абсолютно нових методів викладання і навчання [5].

Завдяки можливостям ІКТ новий поштовх отримали ідеї безперервної, відкритої освіти, де кожний студент має право обрати мету, зміст, спосіб, місце і час навчання. Водночас перед ВНЗ постає проблема адекватності надання освітніх послуг як своєчасна відповідь на такий запит. У зв'язку з цим почали стиратися бар'єри між формальним, неформальним та інформальним навчанням, що яскраво проявляється у форматі e-learning.

Сучасні технології електронного навчання є особистісно-орієнтованими і спрямованими на ефективний розвиток індивідуального ресурсу студентів, зокрема таких його структурних компонентів: особистісного – мотивації, самооцінки, системи відношень; суб'єктного – знань, умінь, навичок; індивідуального – індивідуального стилю діяльності, особливостей адаптації тощо. Наявність у студентів достатнього індивідуального ресурсу забезпечить можливість його професійного розвитку в майбутньому [1].

Головна відмінність електронного навчання від традиційного полягає в тому, що e-learning спирається передусім не на аудиторну, а на самостійну роботу студентів. При цьому пасивне отримання знань у готовому вигляді замінюється активним пошуком в індивідуальному темпі, виникає необхідність планування спільної та індивідуальної діяльності студентів та викладачів, розширюються часові межі спілкування між ними тощо. Отже, навчання в межах e-learning – це не тільки нові технічні засоби, але й нові форми і методи викладання, організації самостійної роботи студентів, новий підхід до процесу навчання.

Сьогодні викладачі активно використовують у навчальному процесі різні формати віртуального спілкування зі студентами: електронна пошта, соціальні мережі, різноманітні Інтернет-сервіси та ін. [6; 7; 8]. Однак найбільш ефективними, на нашу думку, є платформи електронного навчання.

Враховуючи те, що основним напрямом реформування системи освіти України є активне використання інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку e-learning необхідно звернути увагу на дослідженні застосування платформ електронного навчання (рис.1).

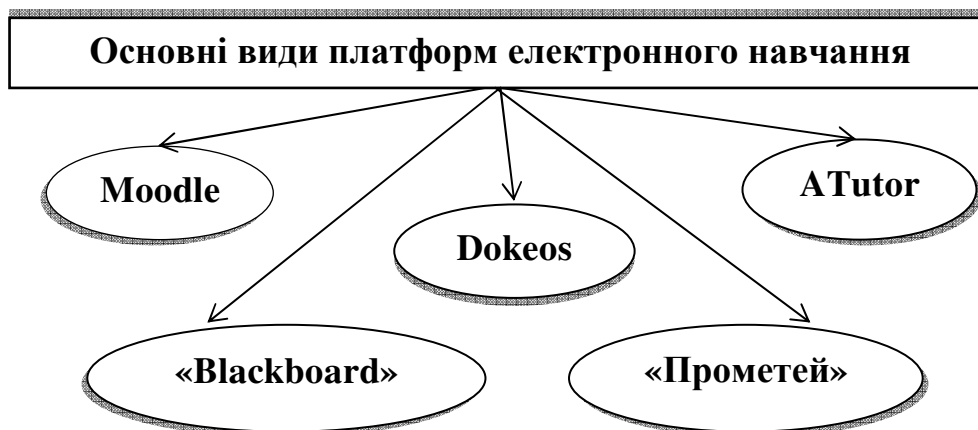

Рис. 1. Елементи електронного навчання

У системі електронного навчання викладач створює загальний курс навчання, використовуючи мультимедійні ресурси, а студент вивчає його, виконує завдання та передає їх на перевірку викладачеві. Найбільшої популярності набула система Moodle,

яку активно використовують не лише у вищих навчальних закладах, а й у загальноосвітніх школах, а також організаціях.

До переваг системи Moodle можна віднести: безкоштовний доступ; можливість редагувати й змінювати програмний код відповідно до потреб; можливість вчитися і викладати в асинхронному режимі; брати участь в онлайн заняттях; проходити мережне тестування; проводити дослідження та багато інших (табл. 1).

Таблиця 1

Основні характеристики системи Moodle
(за Вишнівським В.В., Гніденком М.П., Гайдур Г.І., Ільїн О.О. [9])

1.	Розширена функціональність (викладення матеріалів, перевірка знань, аналіз активності студентів, простота оновлення контенту; можливість створення копій, висока стійкість).
2.	Низька вартість впровадження – сама система безкоштовна, відсутні обмеження за кількістю ліцензій на слухачів (студентів) та підтримуваних курсів.
3.	Витрати на впровадження системи, розробку курсів і супровід – мінімальні, вони не потребують спеціальних технічних знань (адмініструвати систему здатний користувач з поглибленими знаннями в області мережних технологій, а при створенні курсу визначальний характер мають тільки знання в тій області, по якій створюється курс, з технічних знань для автора достатньо мати навички впевненого користувача комп'ютера).
4.	Характеристики системи наявність вбудованих засобів розробки та редагування навчального контенту, інтеграції різноманітних освітніх матеріалів різного призначення та підтримка міжнародного стандарту SCORM - основи обміну електронними курсами, що забезпечує перенесення ресурсів в інші системи (з інших систем).
5.	Модульність – наявність в навчальних курсах набору блоків матеріалу, які можуть бути використані в інших курсах
6.	зручність та простота використання - інтуїтивно зрозумілий інтерфейс та технологія навчання (можливість легко знайти меню допомоги, простота переходу від одного розділу до іншого, можливість підказок інструктора.
7.	Наявність вебсайту moodle.org, який виступає в ролі централізованого джерела інформації, дискусій та співпраці серед користувачів Moodle – системних адміністраторів, викладачів, дослідників, проектувальників і ін.

У зв'язку з цим, науковий інтерес представляє вибір та впровадження тих чи інших інформаційно-комунікаційних технологій в електронне навчання студентів.

3. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

Основою методики дослідження стану впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у підготовку бакалаврів спеціальностей «Туризм» та «Соціальна робота» було анкетування викладачів вищих навчальних закладів, які забезпечують викладання дисциплін на цих спеціальностях. В анкетуванні взяло участь 288 науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів України, зокрема 12 науково-педагогічних працівників Донбаського державного педагогічного університету, 11 викладачів Запорізького національного університету, 23 викладачів Київського університету туризму, економіки і права, 47 викладачів Класичного

приватного університету, 21 викладачів Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, 10 викладачів Національного університету «Львівська політехніка», 45 викладачів Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, 77 викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 30 – Академії рекреаційних технологій і права. Водночас застосовується метод екстраполяції при підбитті підсумків анкетування.

Дослідження виконане у межах науково-дослідної роботи «Теоретико-методичні засади професійної підготовки фахівців в умовах інформатизації освіти» (державний реєстраційний номер 0115U 002901).

4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Анкетування мало виявити рівень активності використання ІКТ, а також найпопулярніші засоби інформаційно-комунікаційних технологій, програмне забезпечення тощо.

Аналіз відповідей викладачів про те, чи використовують вони інформаційно-комунікаційні технології у процесі підготовки фахівців виявив, що 75,40 % респондентів використовують такі технології; 6,6 % опитаних – не використовують; 18 % викладачів використовують частково (рис. 2).

Рис. 2. Результати анкетування викладачів, опитаних про те, чи використовують вони інформаційно-комунікаційні технології у процесі підготовки фахівців

Показовими є відповідь на запитання, які саме інформаційно-комунікаційні технології найчастіше використовують науково-педагогічні працівники у процесі підготовки фахівців. Відповіді опитаних викладачів дозволяють констатувати, що 44,3 % респондентів використовують Moodle, 24,5 % опитаних використовують інформаційні ресурси мережі Інтернет, 31,2 % – використовують мультимедійні презентації (рис. 3).

Рис. 3. Розподіл відповідей викладачів, опитаних про те, які саме інформаційно-комунікаційні технології найчастіше використовують у процесі підготовки фахівців

Підкреслимо, що з розвитком науково-технічного прогресу з'явився новий вид спілкування – онлайн-бесіди, за допомогою яких студенти і викладачі можуть обмінюватися текстовою та ілюстративною інформацією. За необхідності можна пересилати файли різних обсягів, чути і бачити один одного не залежно від місця перебування за допомогою програмного забезпечення Skype, Viber, яке встановлюється на комп'ютері, планшеті чи на мобільному телефоні. Можливості цих програм виходять за межі спілкування між двома учасниками за рахунок створення групи. Все, що потрібне для роботи цих програм, – це активне підключення до Інтернету і наявність звукових можливостей, а для забезпечення якісного звуку та зв'язку найчастіше використовують навушники та вебкамеру.

Для нас було важливо з'ясувати чи використовують викладачі програмне забезпечення для відеозв'язку (Skype, Viber) в процесі підготовки фахівців. Зокрема, результати анкетування показали, що 62,2 % респондентів використовують такі ресурси, 29,5 % - частково і лише 8,3 % опитаних не використовують Skype, Viber в процесі підготовки фахівців (рис.4).

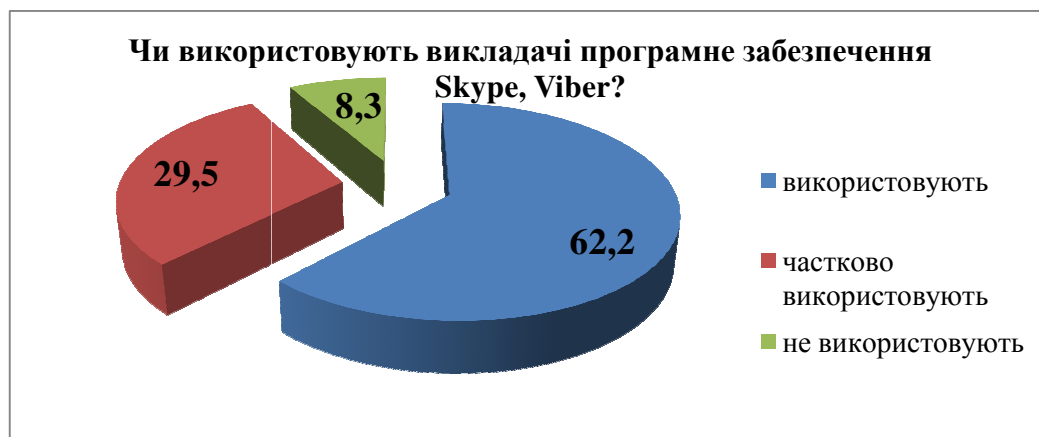

Рис. 4. Аналіз відповідей викладачів про те, чи використовують викладачі програмне забезпечення Skype, Viber в процесі підготовки фахівців

Як уже зауважувалось, на сьогодні активно використовуються системи дистанційного навчання. Вони прості у використанні і значною мірою полегшують роботу викладачам. Тому, було цікаво, які саме платформи електронного навчання використовують викладачі у процесі підготовки фахівців. Підтвердився той факт, що платформу Moodle – найчастіше, зокрема, 70,2 %, 14,6 % – «Прометей», 10,3 % - «Blackboard», а платформи електронного навчання Dokeos і ATutor – 1,7 % та 3,2 % відповідно (рис.5).

Рис. 5. Розподіл відповідей викладачів, опитаних про те, які саме платформи електронного навчання використовують викладачі в процесі підготовки фахівців

Таким чином, хочемо зауважити, що ІТ-фахівцями розроблено досить багато платформ електронного навчання, які допомагають створювати електронні підручники, дистанційні курси, мережне тестування, віртуальні лабораторії, системи емуляції вправ і т.п. Moodle – це перша система, яка розповсюджується безкоштовно, редагується та змінюється відповідно до потреб.

5. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Результати опитування науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів України свідчать про те, що значна частина викладачів (75,40 %) активно використовує інформаційно-комунікаційні технології в процесі навчання бакалаврів спеціальностей «Туризм» та «Соціальна робота». Зокрема, найбільшою популярністю користуються платформи для електронного навчання, різноманітні інтернет сайти, мультимедійні презентації, програмне забезпечення для відеозв'язку (Skype, Viber).

2. Не зважаючи на значний вибір систем дистанційного навчання, науково-педагогічні працівники надають перевагу платформі для електронного навчання Moodle, серед переваг якої: безкоштовний доступ; можливість редагувати й змінювати програмний код відповідно до потреб; можливість вчитися і викладати в асинхронному режимі; брати участь в онлайн заняттях; проходити мережне тестування; проводити дослідження та інше.

3. Отримані результати анкетування можуть бути екстрапольовані на стан проблеми в усіх українських вищих навчальних закладах, де здійснюється підготовка спеціальностей «Туризм» та «Соціальна робота».

З огляду на це, перспективи подальших досліджень полягають у створенні належних педагогічних умов для впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у процесі професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] И. Г. Захарова, *Информационные технологии в образовании : учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. заведений*. Москва, Россия: Академия, 2003.
- [2] Н. Ю. Фоміних, *Сутність поняття "інформаційно-комунікаційні технології" та їх значення на сучасному етапі модернізації освіти*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9084/1/ped905_77.pdf. Дата звернення: Квіт. 15, 2017.
- [3] О. М. Спірін, «Інформаційно-комунікаційні та інформатичні компетентності як компоненти системи професійно-спеціалізованих компетентностей вчителя інформатики», *Інформаційні технології і засоби навчання*, № 5(13), 2009.
- [4] В. Ю. Биков, «Сучасні завдання інформатизації освіти», *Інформаційні технології і засоби навчання*, Випуск 1 (15), 2010.
- [5] І. В. Ставицька, *Інформаційно-комунікаційні технології в освіті*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103>. Дата звернення: Квіт. 15, 2017.
- [6] О. Л. Дишко, «Використання віртуальних спільнот для підготовки бакалаврів з туризму до професійної взаємодії зі споживачами туристичних послуг», *Інформаційні технології і засоби навчання*, Том 58, № 2, 2017.
- [7] Н. Б. Павлишина, «Аналіз сучасного стану застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників», *Інформаційні технології і засоби навчання*, Т. 46, № 2, с. 64-70, 2015.
- [8] Т. В. Зубехина, «Практический опыт формирования информационной культуры у бакалавров туризма», *Туризм и гостеприимство: научно-практический журнал*, № 2, с. 66-70, 2016.
- [9] В. В. Вишнівський, М. П. Гніденко, Г. І. Гайдур, О. О. Ільїн, *Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів: Навчальний посібник*. Київ, Україна: ДУТ, 2014.
- [10] С. А. Дружилов, *Индивидуальный ресурс человека как основа становления профессионализма: монография*. Воронеж, Россия : Научная книга, 2010.

Матеріал надійшов до редакції 14.03.2017р.

ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОРГАНИЗАЦИИ ЭЛЕКТРОННОГО ОБУЧЕНИЯ БАКАЛАВРОВ (НА ПРИМЕРЕ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ «ТУРИЗМ» И «СОЦИАЛЬНАЯ РАБОТА»)

Дышко Олеся Леонидовна

кандидат педагогических наук, доцент кафедры туризма
ЧВУЗ «Академия рекреационных технологий и права», г. Луцк, Украина
olesya.dyshko16@gmail.com

Зубехина Татьяна Васильевна

кандидат педагогических наук, доцент кафедры туризма
ЧВУЗ «Академия рекреационных технологий и права», г. Луцк, Украина
tatius88@gmail.com

Павлишина Наталия Борисовна

кандидат педагогических наук, доцент кафедры педагогики высшей школы
ЧВУЗ «Академия рекреационных технологий и права», г. Луцк, Украина
pavlyshyna@ukr.net

Аннотация. В статье проанализировано состояние внедрения информационно-коммуникационных технологий (ИКТ) в организации электронного обучения бакалавров (на примере специальностей «Туризм» и «Социальная работа») в высших учебных заведениях. Обоснована актуальность применения технологий электронного обучения и соответствующих информационно-коммуникационных технологий. Охарактеризованы преимущества и недостатки популярной платформы электронного обучения Moodle. Приведены результаты исследования активности использования ИКТ, платформ электронного обучения, выбора средств информационно-коммуникационных технологий на основе анкетирования преподавателей украинских высших учебных заведений, обеспечивающих преподавание учебных дисциплин по специальностям «Туризм» и «Социальная работа». Выявлено, какие средства ИКТ и электронного обучения преподаватели считают наиболее эффективными. Выяснено, какими платформами электронного обучения предпочитают пользоваться преподаватели.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии; электронное обучение; платформы электронного обучения; система Moodle.

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE ORGANIZATION OF BACHELORS' E-LEARNING (USING THE EXAMPLE OF SPECIALITIES "TOURISM" AND "SOCIAL WORK")

Olesia L. Dyshko

Ph.D (in Pedagogical Sciences), assistant professor of Tourism

Private higher educational establishment «Academy of Recreational Technologies and Law», Lutsk, Ukraine

olesya.dyshko16@gmail.com

Tetiana V. Zubekhina

Ph.D. (in Pedagogical Sciences), assistant professor of Tourism

Private Higher Educational Establishment «Academy of Recreational Technologies and Law», Lutsk, Ukraine

tatius88@gmail.com

Nataliia B. Pavlyshyna

Ph.D. (in Pedagogical Sciences), assistant professor of Higher School Pedagogic Department

Private Higher Educational Establishment «Academy of Recreational Technologies and Law», Lutsk, Ukraine

pavlyshyna@ukr.net

Annotation. The article analyzes the state of implementation of information and communication technologies (ICT) in the organization of e-learning in higher education (using the experience of specialities «Tourism» and «Social Work»). The urgency of e-learning technologies application and related information and communication technologies is proved. Author determined the advantages and disadvantages of the popular platform Moodle e-learning. The results of research on active use of ICT, e-learning platforms, choice of ICT-based survey of the Ukrainian higher educational institutions that provide teaching training courses in specialities «Tourism» and «Social work» are presented. It has been found that teachers prefer e-learning platforms, various Internet sites, multimedia presentations, video software Skype and Viber.

Keywords: information and communication technologies; e-learning; e-learning platform; Moodle system.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] G. Zaharova, *Information technologies in education*. Moskva, Rossija: Akademija, 2003. (in Russian)
- [2] N. Iu. Fominykh, *The essence of the concept of "ICT" and their importance at the present stage of modernization of education*. [Online]. Available: http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9084/1/ped905_77.pdf. (in Ukrainian)
- [3] O. M. Spirin, «Information and communication informatychni and competence as components of professional and specialized competencies science teacher», *ITLT*, № 5(13), 2009. (in Ukrainian)
- [4] V. YU. Bykov, «Current job informatization of education», *ITLT*, Vypusk 1 (15), 2010. (in Ukrainian)
- [5] V. Stavvytska, *ICT in education*. [Online]. Available: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103>. (in Ukrainian)

- [6] O. L. Dyshko, «The use of virtual communities for Bachelor of Tourism for professional interaction with consumers of tourism services», *ITLT*, Tom 58, № 2, 2017. (in Ukrainian)
- [7] N. B. Pavlyshyna, «Analysis of current state of information technologies usage of future social workers' training», *ITLT*, T. 46, № 2, s. 64–70, 2015.(in Ukrainian)
- [8] T. V. Zubiakhina, «Practical experience of formation information culture at bachelors of tourism», *Turizm i gostieprimstvo: nauchno-prakticheskii zhurnal*, № 2, s. 66-70, 2016. (in Ukrainian)
- [9] V. V. Vyshnivskiyi, M. P. Hnidenko, H. I. Haidur, O. O. Ilin, *Organization of distance learning. Creation of e-learning courses and electronic test: Tutorial*, Kyiv, Ukraina: DUT, 2014. (in Ukrainian)
- [10] S. A. Druzhilov, *Individual resource of man as the basis for the formation of professionalism: monograph*, Voronezh, Rossiya: The scientific book, 2010. (in Russian)

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.